

Opschrift

Vergadering van 16 maart 2026

Nummer: 2026_MV_00261

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Bert Misplon: Hervorming lokale politie

Raadslid(-leden):

Bert Misplon - groen

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De federale regering hervormt de Wet op de Geïntegreerde Politie, dit heeft gevolgen voor het bestuur, de organisatie en de financiering van alle lokale politiezones. Het wetsvoorstel bevat heel wat bepalingen voor meergemeentezones en financiële stimuli om fusies tussen zones te bevorderen, maar er staan ook verschillende wijzigingen voor ééngemeentezones zoals in Gent in de stijgers. Zo zal de politieraad verdwijnen als bestuursorgaan en wordt het politiecollege het enige bestuursorgaan. Ééngemeentezones zoals de onze krijgen rechtspersoonlijkheid en de gemeenteraad zal meer controle- en informatierechten krijgen.

Ook wordt met deze hervorming de nieuwe norm om te streven naar 1 wijkinspecteur per 2.000 inwoners vastgelegd. En zal het wetsontwerp voorzien in een wettelijke basis voor co-creatie initiatieven tussen de lokale politie en de federale politie.

De VVSG vraagt naast rekening te houden met hun adviezen ook om uitstel en een overgangperiode zodat lokale besturen en politiezones zich degelijk kunnen voorbereiden op de aanpassingen.

Vraag:

1. Wat zijn de belangrijkste gevolgen van deze hervorming voor de organisatie en het bestuur van de Gentse politiezone en de rol van ons als raadsleden?
2. Wat is er al geweten over de timing?

Antwoord

(op de commissie is afgesproken om deze vraag schriftelijk te beantwoorden)

Geachte heer Mispion

De federale regering werkt momenteel inderdaad aan een hervorming van de Wet op de Geïntegreerde Politie. Het gaat op dit moment nog om een voorontwerp waarover advies is gevraagd aan onder meer de VVSG.

De tekst waarover onze politie beschikt dateert van begin februari en kan dus nog wijzigen. Het is daarom belangrijk om hier vandaag met de nodige voorzichtigheid over te spreken.

Veel onderdelen van de vooropgestelde hervorming richten zich in de eerste plaats op meergemeentezones. Voor Gent zijn die elementen minder relevant, omdat wij vandaag een ééngemeentezone zijn.

Voor ons ligt de belangrijkste impact dus vooral op het vlak van de bestuurlijke organisatie en een aantal juridische aanpassingen.

Een eerste belangrijk element is dat ééngemeentezones rechtspersoonlijkheid zouden krijgen. Dat betekent dat de politiezone juridisch zelfstandiger zal kunnen optreden, bijvoorbeeld om contracten te sluiten, overheidsopdrachten te beheren of in rechte op te treden. Dat kan de rechtszekerheid tegenover derden vergroten. Tegelijk betekent dit ook dat we een aantal praktische zaken grondig moeten bekijken, bijvoorbeeld rond bestaande contracten, verzekeringen, samenwerking met stadsdiensten of de afbakening van patrimonium.

Een tweede wijziging betreft de bestuursstructuur van de politiezone. De politieraad zou verdwijnen en het politiecollege wordt het centrale bestuursorgaan. Het politiecollege zal onder meer bevoegd zijn voor de begroting van de politiezone, het zonaal veiligheidsplan, personeelszaken en de aanwijzing en evaluatie van de korpschef. In de praktijk is dat voor Gent geen grote breuk met de huidige werking. Vandaag neemt het college van burgemeester en schepenen al formele beslissing aangaande de politiezone. De hervorming bevestigt dus grotendeels de praktijk die in Gent vandaag al bestaat.

Voor de gemeenteraad voorziet het ontwerp ook een versterking van de democratische controle. De gemeenteraad zal systematisch geïnformeerd worden over belangrijke beslissingen van de politiezone en raadsleden kunnen de burgemeester hierover ondervragen. Wat ook al het geval is in Gent.

Dat sluit evenwel aan bij een discussie die al langer bestaat in het politielandschap. In meergemeentezones gebeurt het vandaag regelmatig dat vragen van gemeenteraadsleden over politiebeleid worden doorverwezen naar de politieraad. Maar in zo'n politieraad zetelen slechts een beperkt aantal mandatarissen per gemeente. Daardoor wordt het debat over het politiebeleid soms verschoven naar een forum waar niet alle raadsleden vertegenwoordigd zijn.

Door de rol van de gemeenteraad explicieter te verankeren, wil de hervorming duidelijk maken dat het democratisch debat over het politiebeleid in de eerste plaats ook in de gemeenteraad moet kunnen plaatsvinden. Voor Gent verandert dat in de praktijk dus minder, omdat wij een ééngemeentezone zijn en al rechtstreeks aan de gemeenteraad verantwoording afleggen, maar het principe dat de gemeenteraad een duidelijke rol heeft in dat debat blijft uiteraard belangrijk.

Daarnaast bevat het ontwerp nog een aantal inhoudelijke bepalingen, zoals de wettelijke verankering van de norm van één wijkinspecteur per 2.000 inwoners.

De wijkwerking is voor de Gentse politie al lang een zeer belangrijke pijler. Dat is hier in de commissie ook al meermaals aan bod gekomen. Nabijheid, aanspreekbaarheid en kennis van de buurt blijven cruciaal voor het vertrouwen tussen politie en inwoners. In het nieuwe zonaal veiligheidsplan zal daarom opnieuw sterk ingezet worden op de wijkwerking. De ambitie is een wijkwerking die nabij en zichtbaar blijft, maar tegelijk ook sterker informatiegestuurd werkt. Buurt- en jeugdinspecteurs blijven daarin centrale en herkenbare actoren in onze wijken. Op die manier sluiten we in de praktijk ook aan bij de federale norm die nu wordt voorbereid.

Het ontwerp voorziet daarnaast ook een expliciete wettelijke basis voor zogenaamde co-creatieprojecten tussen de lokale en de federale politie.

In de praktijk werken politiezones vandaag al op verschillende manieren samen met de federale politie en met andere politiezones. Ook de Gentse politie doet dat, bijvoorbeeld rond gespecialiseerde expertise, operationele ondersteuning of bepaalde projecten. Wat het wetsontwerp doet, is daar nu een duidelijker wettelijk kader voor voorzien. Dat moet het mogelijk maken om gezamenlijke projecten rond bijvoorbeeld technologie, logistiek, methodieken of personeelsbeheer gemakkelijker te ontwikkelen, eventueel ook met federale ondersteuning. Voor Gent is dat dus geen fundamentele koerswijziging, maar eerder een versterking en verduidelijking van samenwerkingen die vandaag al bestaan. Wat de timing betreft is er vandaag voor ons nog geen definitieve duidelijkheid. Het wetsontwerp moet nog het federale wetgevingsproces doorlopen en kan nog aangepast worden. Volgens de huidige ontwerptekst zou er wel een overgangperiode van één jaar komen voor ééngemeentezones om zich organisatorisch aan te passen, bijvoorbeeld voor de invoering van de rechtspersoonlijkheid.

Intussen volgen de politie, de algemeen directeur en de financieel directeur de ontwikkelingen uiteraard verder op en brengen zij samen in kaart welke gevolgen deze hervorming concreet kan hebben voor Gent, zodat we klaar zijn zodra de federale wet definitief wordt.

Mathias De Clercq
Burgemeester
